

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓) เพื่อเสนอแนวทางในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรูปแบบและการดำเนินการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ วิธีการรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ ตารางขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้ ๑.สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ มีประชากร จำนวน ๑๖๓ คน ๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒ มีประชากร จำนวน ๑๔๕ คน ๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓ (พระนครศรีอยุธยา) มีประชากร จำนวน ๑๕ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๓๒๓ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดังต่อไปนี้ ๑. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๙๒ คน ๒. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๗๙ คน ๓. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต ๓ (พระนครศรีอยุธยา) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑๐ คน รวมทั้งสิ้นจำนวน ๑๘๑ คนโดยใช้ การกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan^๑ โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) และสุ่มอย่างง่าย (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ๑๘๑ คน

ตารางที่ ๓.๑ แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เขตพื้นที่	อำเภอ	ประชากร/คน	กลุ่มตัวอย่าง/คน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ จำนวน ๙ อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธ จำนวน ๑๖๓ คน (กลุ่ม ตัวอย่าง ๙๒ คน)	ท่าเรือ	๒๐	๑๑
	นครหลวง	๑๖	๙
	บางปะหัน	๒๑	๑๒
	บ้านแพรก	๗	๔
	พระนครศรีอยุธยา	๒๗	๑๕
	ภาชี	๑๗	๑๐
	มหาราช	๑๑	๖
	วังน้อย	๒๑	๑๒
	อุทัย	๒๓	๑๓
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒ จำนวน ๗ อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนวิถิพุทธ จำนวน ๑๔๕ คน (กลุ่ม ตัวอย่าง ๗๙ คน)	เสนา	๒๔	๑๓
	บางไทร	๒๖	๑๕
	บางซ้าย	๑๔	๘
	บางบาล	๒๑	๑๑
	บางปะอิน	๒๖	๑๔
	ผักไห่	๑๘	๑๐
	ลาดบัวหลวง	๑๖	๘

^๑ บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๔๓.

ตารางที่ ๓.๑ (ต่อ)

เขตพื้นที่	อำเภอ	ประชากร/คน	กลุ่มตัวอย่าง/คน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๓ (พระนครศรีอยุธยา) จำนวน ๑๐ อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียน วิถียุทธ จำนวน ๑๕ คน (กลุ่ม ตัวอย่าง ๑๐ คน)	เสนา	๑	๑
	ท่าเรือ	๒	๑
	นครหลวง	๑	๑
	บางไทร	๑	๑
	บางซ้าย	๑	๑
	บางปะหัน	๑	๑
	บางปะอิน	๓	๑
	พระนครศรีอยุธยา	๒	๑
	มหาราช	๑	๑
	วังน้อย	๒	๑
รวมประชากร		๓๒๓	๑๘๑

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

๓.๓.๑.๑ แบบสอบถาม (Questionnaire)

๑. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธ นำข้อมูลต่าง ๆ มาเรียบเรียงและจำแนกรายละเอียด การดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธให้ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่ทำการศึกษา

๒. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และขอบเขตด้านเนื้อหาการดำเนินงานโรงเรียนวิถียุทธ

๓. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

๔. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๕. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน ตรวจสอบรายละเอียดของเนื้อหา ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และความถูกต้องของภาษา พร้อมทั้งหาคุณภาพเครื่องมือโดยวิเคราะห์หาค่า IOC คัดเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๖๐ - ๑.๐๐ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

๖. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนวิถียุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต ๑ จำนวน ๓๐

คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๙๖๓

๗. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบการหาค่าคุณภาพแล้ว จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

๓.๓.๑.๒ แบบสัมภาษณ์ (Interview)

๑. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ คัดเลือกเฉพาะความต้องการจำเป็นที่สำคัญ ๓ ลำดับแรก ของทั้ง ๖ ขั้นตอน/ด้าน กำหนดเป็นเค้าโครงของการสัมภาษณ์ และขอบเขตเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๒. นำแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

๓. นำข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแก้ไขจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

๔. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ วิทยากร และผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ที่เข้าร่วมการอบรมพัฒนานวัตกรรมสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธพระราชทาน รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๔๐ รูป/คน

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑. แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การดำเนินการโรงเรียนวิถีพุทธ ขนาดโรงเรียน และสังกัดโรงเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถาม สภาพการดำเนินการจริง และสภาพการดำเนินการที่คาดหวัง ของโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบจำแนกเป็น ๖ ขั้นตอน มีข้อความจำนวน ๖๓ ข้อ ดังต่อไปนี้

๑. ขั้นเตรียมการ มีข้อความจำนวน ๑๑ ข้อ
๒. ขั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ
 - ๑) ด้านกายภาพ มีข้อความจำนวน ๔ ข้อ
 - ๒) ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต มีข้อความจำนวน ๙ ข้อ
 - ๓) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน มีข้อความจำนวน ๑๑ ข้อ
 - ๔) ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ มีข้อความจำนวน ๗ ข้อ
๓. ขั้นการพัฒนาบุคลากรตามระบบไตรสิกขา มีข้อความจำนวน ๖ ข้อ
๔. ขั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด มีข้อความจำนวน ๖ ข้อ

๕. ขึ้นปรับปรุงและพัฒนาต่อเนื่อง มีข้อความจำนวน ๔ ข้อ

๖. ขึ้นประเมินผลและเผยแพร่การดำเนินการ มีข้อความจำนวน ๕ ข้อ

โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale^๒ ซึ่งแต่ละคำถามจะมีคำตอบเป็นตัวเลือก ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน ๕ หมายถึง มีสภาพการดำเนินการจริง/คาดหวัง มากที่สุด

คะแนน ๔ หมายถึง มีสภาพการดำเนินการจริง/คาดหวัง มาก

คะแนน ๓ หมายถึง มีสภาพการดำเนินการจริง/คาดหวัง ปานกลาง

คะแนน ๒ หมายถึง มีสภาพการดำเนินการจริง/คาดหวัง น้อย

คะแนน ๑ หมายถึง มีสภาพการดำเนินการจริง/คาดหวัง น้อยที่สุด

๒. แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีประเด็นคำถามแบบปลายเปิด ๒๗ ประเด็น ซึ่งได้จากผลการวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็น ๓ ลำดับแรกของการดำเนินโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง ๖ ขั้นตอน/ด้าน เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิทยากร และผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ได้แก่ ชื่อ - นามสกุล ตำแหน่ง โรงเรียนสังกัด

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธให้ประสบความสำเร็จ เป็นลักษณะข้อคำถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธให้ประสบความสำเร็จ ใน ๓ กิจกรรม ของแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ รวม ๒๗ กิจกรรม

๓.๔ วิธีการรวบรวมข้อมูล

๓.๔.๑ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ - ๒ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓ (พระนครศรีอยุธยา) และผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

๒. ผู้วิจัยส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๓ แห่ง เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามให้โรงเรียนวิถีพุทธที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

๓. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับโรงเรียนวิถีพุทธกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒ ในที่ประชุมผู้บริหารโรงเรียนของเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ส่งคืนแบบสอบถามที่ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธ ภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

^๒ สุรชัย ศิริโกภากริมย์, การวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๓ (ลพบุรี: ฝ่ายเอกสารการพิมพ์สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๙๓.

๔. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับโรงเรียนวิถีพุทธกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓ พระนครศรีอยุธยา ทางไปรษณีย์ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยผู้วิจัยติดต่อขอรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๕. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับโรงเรียนวิถีพุทธกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ โดยส่งผ่านเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้ส่งคืนแบบสอบถามที่ศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธ ภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๖. ผู้วิจัยติดต่อประสานงานขอรับคืนแบบสอบถามจากศึกษานิเทศก์ผู้รับผิดชอบโรงเรียนวิถีพุทธของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๑ และ ๒ ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ทั้งนี้ได้พบปัญหาในการรับคืนแบบสอบถามไม่ครบตามจำนวนที่กำหนด จึงได้ประสานงานติดต่อขอรับแบบสอบถามในภายหลังจนกระทั่งได้ครบ

๗. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนครบแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เมื่อพบว่าแบบสอบถามชุดใดไม่สมบูรณ์ จึงได้ขอสัมภาษณ์เพิ่มเติมทางโทรศัพท์ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนตามจำนวนที่สุ่มกลุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

๓.๔.๒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยสัมภาษณ์วิทยากรและผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ ที่เข้ารับการอบรมการพัฒนาวัฒนธรรมสู่ความเป็นโรงเรียนวิถีพุทธ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๐ รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์

๒. ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์

๓. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

๑. เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อด้วยการลงรหัสคำตอบในแต่ละข้อ ให้เป็นตัวเลขประจำแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๒. นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วกรอกลงในแบบฟอร์มการลงรหัสทั่วไป (general coding form) ซึ่งเป็นการเตรียมข้อมูล เพื่อส่งไปบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

๓. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จะใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

๒) ข้อมูลสภาพการดำเนินการโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าเฉลี่ยของคำตอบโดยภาพรวมรายขั้นตอน/

รายด้าน และรายข้อ หรือรายการกิจกรรม ที่คำนวณได้นำมาแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
 ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก
 ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
 ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย
 ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

๔. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified})^๓ โดยภาพรวม รายขั้นตอน/รายด้าน และรายข้อหรือรายการกิจกรรม ตามลำดับ

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

วิเคราะห์ข้อเสนอแนะทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ จากข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ และวิทยากรซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตามประเด็นความต้องการจำเป็น ๓ ลำดับแรก ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ๖ ขั้นตอน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๔

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

๓.๖.๒ วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การดำเนินการโรงเรียนวิถีพุทธ ขนาดโรงเรียน และสังกัดโรงเรียนโดยอาศัยสถิติเชิงบรรยาย ซึ่งค่าสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

^๓ สุวิมล ว่องวานิช, “การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในนิสิตคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”, *รายงานวิจัย*, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑๙.

^๔ Cronbach, Lee J., *Essentials of psychological testing*, 4th ed., (New York: Harper & Row, 1971), p. 67.

ค่าร้อยละใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

๓.๖.๓ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของข้อมูลสภาพการดำเนินการจริง/คาดหวัง โรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่ม
	n	แทน	จำนวนของคะแนนในกลุ่ม

๒) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
X^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

๓) ผู้วิจัยทำการแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักของคำตอบกำหนดตามเกณฑ์^๕ต่อไปนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	มาก

^๕ ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท ด้านสหวิชาการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐๘.

ค่าคะแนนเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์	น้อยที่สุด

๓.๖.๔ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$) ซึ่งนางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช^๖ ได้ปรับสูตรการคำนวณมาจากดัชนี PNI โดยการหารหาค่าผลต่างของ (I-D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น ได้ดังนี้

$$(Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$) = (I-D)/D$$

เมื่อ	$PNI_{Modified}$	หมายถึง	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
	I	หมายถึง	คะแนนสภาพการดำเนินงานที่คาดหวัง
	D	หมายถึง	คะแนนสภาพการดำเนินงานจริง

^๖ สุวิมล ว่องวาณิช, การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น, พิมพ์ครั้งที่ ๓ ฉบับปรับปรุง, (บริษัท วี.พี. (๑๙๙๑) จำกัด: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ๒๗๗.

ตารางที่ ๓.๒ สรุปขั้นตอนในการวิจัย เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
๑. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้ ๑. ศึกษาเอกสาร ๒. สร้างแบบสอบถาม ๓. แจกแบบสอบถามและวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม	๑. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ	๑. หนังสือ ๒. ตำรา ๓. บทความ ๔. วารสาร ๕. งานวิจัย ๖. เว็บไซต์	แบบศึกษาเอกสาร	การวิเคราะห์เนื้อหา	๑. กรอบแนวคิด ๒. นิยามศัพท์เฉพาะ ๓. ขอบข่ายการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
		๒. สร้างแบบสอบถาม ๑) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และขอบข่ายการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธโดยมีรูปแบบการตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่าและรูปแบบการตอบสนองคู่ให้ระดับของสภาพจริงและ สภาพที่คาดหวัง ๒) ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบคำแนะนำ ๓) แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ๔) หากคุณภาพเครื่องมือโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และให้คำแนะนำ ผู้วิจัยแก้ไขตามคำแนะนำ และนำเครื่องมือไปทดลองใช้	๑. เอกสารนิยามศัพท์เฉพาะและขอบข่ายการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ๒ .ตำราเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม ๓. อาจารย์ที่ปรึกษา ๔ .ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน ๕ .ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธสังกัด สพป.สป.เขต ๑ จำนวน ๓๐ คนที่ทดลองใช้เครื่องมือ	๑. แบบศึกษาเอกสาร ๒. แบบสอบถามเพื่อการหาค่า IOC ๓. แบบสอบถามเพื่อการหาความเชื่อมั่น	๑. การวิเคราะห์เนื้อหา ๒. การวิเคราะห์ค่าIOC ๓. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น	แบบสอบถามสำหรับใช้ในการวิจัยที่มีคุณภาพซึ่งมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ค่า IOC = ๐.๖๐-๑.๐๐ และค่าความเชื่อมั่น = ๐.๙๖๓

ตารางที่ ๓.๒ (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
		๓. แจกแบบสอบถามและวิเคราะห์ผล จากแบบสอบถาม ๑) แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ๒) วิเคราะห์ผลจากแบบ แบบสอบถาม	๑. ผู้บริหารโรงเรียนวิถิ พุทธกลุ่มตัวอย่าง ๑๘๑ คน ๒. ศึกษาผลจาก แบบสอบถาม ๑) ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบ แบบสอบถาม ๒) สภาพการ ดำเนินงานโรงเรียน วิถิพุทธทั้งสภาพการ ดำเนินงานจริงและ สภาพการ ดำเนินงานที่ คาดหวัง	๑. แบบสอบถาม ๒. แบบศึกษาผล การวิเคราะห์ ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูลทาง สถิติ ๑. หาค่าความถี่ ๒. หาค่าร้อยละ ๓. หาค่าเฉลี่ย ๔. หาค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผลการวิเคราะห์ แบบสอบถาม ๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม ๒. สภาพการดำเนินงาน โรงเรียนวิถิพุทธ ๑) สภาพการดำเนินงาน จริง ๒) สภาพการดำเนินงาน ที่คาดหวัง

ตารางที่ ๓.๒ (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
๒. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้ ๑. ศึกษาเอกสาร ๒. ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ๑) ความต้องการจำเป็น ๒) สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งสภาพการดำเนินงานจริงและสภาพการดำเนินงานที่คาดหวัง	๑. หนังสือ ๒. ตำรา ๓. บทความ ๔. วารสาร ๕. งานวิจัย ๖. เว็บไซต์ ๗. เอกสารผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ	แบบศึกษาเอกสาร	การวิเคราะห์เนื้อหา	๑. นิยามศัพท์เฉพาะ ๒. แนวคิดในการวิจัยความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ ๓. แนวคิดเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
		๒. ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งสภาพการดำเนินงานจริงและสภาพการดำเนินงานที่คาดหวัง	แบบศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูล	การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยวิธีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index :PNI Modified = (I-D)/D	๑. ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๒. ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รายขั้นตอน และรายการกิจกรรม

ตารางที่ ๓.๒ (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
๓. เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้ ๑. สร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธตามความต้องการจำเป็น ๒. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและวิเคราะห์ผลจากแบบสัมภาษณ์	๑. สร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธตามความต้องการจำเป็น ๑) ศึกษาผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธรายกิจกรรม ๓ ลำดับแรกของแต่ละขั้นตอน ๒) สร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธตามลำดับความต้องการจำเป็นรายกิจกรรม ๓ ลำดับแรกของแต่ละขั้นตอน ๓) นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจ แนะนำ แก้ไข ๔) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์	๑. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธรายกิจกรรม ๓ ลำดับแรกของแต่ละขั้นตอน ๒. อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ตรวจ แนะนำ และแก้ไขแบบสัมภาษณ์	แบบสัมภาษณ์	การวิเคราะห์เนื้อหา	แบบสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธตามลำดับความต้องการจำเป็นรายกิจกรรม ๓ ลำดับแรกของแต่ละขั้นตอนการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ
		๒. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ผลจากแบบสัมภาษณ์ ๑) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ๒) วิเคราะห์ผลจากแบบสัมภาษณ์	๑. ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ วิทยากรและผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ จำนวน ๔๐ รูป/คน ๒. ผลการสัมภาษณ์แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธตามความจำเป็นจากแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	แบบสัมภาษณ์	๑. การวิเคราะห์เนื้อหา ๒. การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติ ๑) ค่าความถี่ ๒) ค่าร้อยละ	นำเสนอแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาตามลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นรายกิจกรรม ๓ ลำดับแรกของทุกขั้นตอนการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ รวม ๒๗ แนวทาง